

Forssan seudun toimenpideohjelma hyvien väestösuhteiden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi

Forssan seudun kotouttamisohjelma 2021-2024

Väestösuhdetyön käynnistämiskokous
21.4.2021

Osallisuuden edistäminen

Yhteisötalo kehittää osallisuutta edistävän hallintomallin mukaista yhteisöpalvelumallia Forssan seudun asukkaiden tarpeisiin:

- Tarjoaa matalan kynnyksen sosiaali- ja neuvontapalveluita ja tuottaa ruoka-, vaate- ja tavara-apua yksityisten ja yritysten lahjoituksilla
- Järjestää eri kohderyhmille suunnattua ryhmämuotoista ohjausta, yhteistyössä järjestöjen ja eri palvelusektorien kanssa
- Tarjoaa tilat ja järjestelytuen **seudun asukkaiden järjestämälle tai toivomalle toiminnalle, kuten erilaisille vertaisryhmille, kerhoille tai tapahtumille**
- Tarjoaa maksuttomia käyttövuoroja ja vastaanottotiloja sote-järjestöille
- Kaikki Yhteisöotalolla järjestettävä toiminta on maksutonta, ei-poliittista ja ei-uskonnollista
- Yhteisöotalon toiminnasta tekee erityisen se, että toimintaa ei tuota järjestösektori, vaan julkinen sote (Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä)
-> Yhteisöotalon toiminta on ruohonjuuritasoisesti sidoksissa sosiaalihuollon asiakastyöhön -> **Mahdollisuus syrjäytymistä ehkäisevään tiedolla johtamiseen**

Monikulttuurisen vapaaehtoistyön koordinoitiverkosto MOVAKO

- MOVAKO on maahanmuuttajille toimintaa Forssan seudulla tuottavien yhdistysten, seurakuntien, kuntien ja hyvinvointikuntayhtymän yhteiskehittämisen verkosto ja tiedonvaihtokanava. Verkosto kokoontuu Yhteisötilalla.
- MOVAKO kartoittaa viranomaistoimijoille ja kolmannen sektorin toimijoille kertyvää tietoa maahanmuuttajien palveluntarpeista sekä olemassa olevien, sosiaalista selviytymistä tukevien palveluiden kokonaisuudesta. Tietoja hyödynnetään sekä kolmannen sektorin- että julkisten maahanmuuttajapalveluiden kehittämisessä.

Naapurustotyö

Naapurustojen yhteisöllisyyden kehittäminen

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä tukee asukkaiden osallisuutta ja sosiaalisten verkostojen kasvattamista naapurustoissa:

- Asumisyksikkö Sataman naapurustotyö: Yhteinen aamupala, yhteisöpuutarha, sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoiminta, asukastiedotuslehti
- Sosiaalitoimen kohtaamispaikkatoiminta kunnissa: Yhteinen aamupala, **muu toiminta kehitteillä**
- Yhteisötalon ja Sataman tapahtumat (asukkaat ja asiakkaat järjestelyissä mukana): Päihteetön vappu, Asunnottomien yö, Sataman pihakirppis ja olympialaiset

Naapuruussovittelun osaamisen kehittäminen

Kulttuurien väliset kohtaamiset tai erilaiset asumisen tavat aiheuttavat lisähaasteita isännöitsijöiden ja muiden asumisen sujumiseen liittyvien tahojen työhön. *Naapuruussovittelu* on konfliktinratkaisumalli, joka tähtää syiden ja syyllisten etsimisen sijasta ihmisten välisten suhteiden korjaantumiseen.

- Häiriöepäilyissä tulisi kaikkia asianosaisia pystyä kuulemaan tasapuolisesti kielimuurista riippumatta (miten, kuka maksaa tulkin?)
- Linkitytään tiiviimmin naapuruussovittelun valtakunnallisten osaajaorganisaatioiden kanssa; hyödynnetään järjestörahoitteista osaamista
- Tarjotaan tiloja naapuruussovittelutapaamisille (esim. Yhteisöotalo, Sataman kerhotila, kuntien tilat?)
- Järjestetään asumistoimijoiden koulutuksia tai naapurustotapaamisia esimerkiksi kiintiöpakolaisten kuntaan saapumisen yhteydessä, mikäli tämä koetaan tarpeelliseksi

Yhteisösovittelu

Turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset edellyttävät, että **kunnissa on sovitut toimintatavat eri väestöryhmien välisten jännitteiden purkamiseksi ja konfliktien käsittelemiseksi**. Tavoitteena on, että **havaitut väestöryhmien väliset konfliktit ratkaistaan kuntien tuottamalla järjestelmällisellä sovittelutyöllä**.

- **Mahdollisessa yhteisösovitteluprosessissa noudatetaan Forssan mallin mukaisia toimintatapoja:** Väestösuhteiden huononemiseen liittyvää nopeaa ja oikea-aikaista reagointia, avointa ja neutraalia tiedotusta, eri toimijoiden välistä luottamusta ja yhteistyötä, ryhmien välistä dialogia sekä vastakkainasettelun purkamista aktiiviisella sovittelutyöllä. **Valmius mallin käyttöönottoon?**
- **Tarkastellaan mahdollisuutta kouluttaa paikallisia yhteisösovittelijoita**
- Forssan seudun Kotouttamo järjestää kulttuurienvälistä kompetenssia, viharikoksia ja radikalisoitumista sekä polarisaation ehkäisykeinoja käsittelevän koulutuksen Kanta-Hämeen sovittelutoimiston sovittelijoille
- Yhteisötalon tiloja voidaan hyödyntää neutraalina maaperänä yhteisösovittelussa

Kuntalaisten väestösuhdetaidot

- Forssan seudun Kotouttamo kehittää väestösuhdetaitojen ohjauksen kokonaisuuden osaksi maahanmuuttajien kotoutumisajan palveluita
-> **valtakunnallisesti hyödynnettävä malli**
- **Kehitetään väestösuhdetaito-opetusta perusopetuksessa ja toisen asteen opetuksessa hyödynnettäväksi**
- **Järjestetään väestösuhdetematikkaa käsitteleviä avoimia yleisöluentoja tai kursseja**

1) Demokratia rakenteena toimiville väestösuhteille

Oikeusvaltioperiaate, vallan kolmijako, demokratia, syrjinnän kieltä, sosiaalinen liikkuvuus

2) Toimivien väestösuhteiden osatekijät

Asenteet, turvallisuudentunne, vuorovaikutusalustat, yhteiskunnallinen osallisuus

3) Sosiaalinen identiteetti ja ryhmähierarkiat

Sosiaalinen identiteetti, sosiaalinen integraatio, sosiaaliset hierarkiat, voimaantuminen

4) Tarpeiden tunnustaminen ja toimijuus

Toimijuus, myönteinen itsesuhte, tunnustamisen tarpeet

5) Konfliktit ja polarisaatio

Konfliktit, intressiristiriidat, polarisaatio, turvallisuus, konfliktinratkaisukeinot

6) Restoratiivisen sovittelun periaatteet

Konflikteja ylläpitävät ajatusmallit, restoratiivinen lähestymistapa, konfliktien käsittely

Yhdenvertaisuuden edistäminen

- Viranomaispalveluihin, oppilaitoksiin ja työpaikoille laaditut yhdenvertaisuussuunnitelmat toimivat keskeisten toimintaympäristöjen normeina, joilla eri väestöryhmien välistä tasa-arvoa ja normaalia kanssakäymistä voidaan tukea.
- Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää, että mahdolliseen syrjintään suhtaudutaan nollatoleranssilla ja siihen puututaan välittömästi. Syrjintä on rikosoikeudellisesti tuomittavaa toimintaa.
- Asiakkaiden tasa-arvoinen kohtelu on kaikkien julkisten palveluiden yhteinen lähtökohta. Tasa-arvo ei kuitenkaan tarkoita ainoastaan samanlaista kohtelua. Liian tiukka tasa-arvoisen kohtelun periaatteen noudattaminen voi estää eri ryhmien erityistarpeiden huomioimisen ja johtaa eriarvoisuuden lisääntymiseen.

Seuranta/väestösuhdeverkosto

Turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset edellyttävät, että

- Kunnissa osataan tunnistaa väestösuhteisiin ja turvallisuuteen heikentävästi vaikuttavat ilmiöt, kuten polarisaatio ja konfliktit
- Kunnat seuraavat tilannetta säännöllisesti yhteistyössä muiden viranomaisten sekä eri väestöryhmiä edustavien järjestöjen ja yhteisöjen kanssa
- Kunnissa on selkeät tiedonkulkukanavat, joiden kautta tieto väestösuhteiden tilasta ja muutoksista siinä kantautuvat ruohonjuuritasolta viranomaisille

Väestösuhteiden tilaa voidaan kartoittaa selvittämällä suoraan eri ryhmien välistä kanssakäymistä esimerkiksi kyselyiden avulla. Tietoa väestösuhteista saadaan hyvinvointikertomusten, kuntalaisten sosioekonomista asemaa koskevien tilastojen, viharikostilastojen sekä mediaseurannan ja ruohonjuuritasolta kantautuvien signaalien kautta.

- Väestösuhteiden seuranta ja yhteisösovittelutaitojen kehittämistä koordinoimaan perustetaan *seudullinen väestösuhdeverkosto*

Pohdinnan tueksi

- Väestösuhdetyö on laaja-alaista hyvinvointi- ja turvallisuustyötä
- Forssan seudun väestösuhdetyö ei ole hanke tai kampanja, vaan pitkäkestoinen näkökulma sektorit läpäisevän yhteiskuntatyön tekemiseen